Schets 1 – De keus van je leven

A. Doel

1. *Betekenis benoemen.* Keuzes die we maken hebben gevolgen voor ons verdere leven. Duidelijk maken dat Ruth dwars door alles heen een keus maakt voor God.
2. *Actualiteit aangeven.* Ook vandaag worden de jongeren opgeroepen een keus te maken voor God en Zijn dienst. Hoe gaat dit in het dagelijks leven?
3. *Christus centraal stellen – de persoonlijke spits.* Laten zien dat Christus het waard is om gediend en geprezen te worden en je leven aan Hem te geven. In de doop kiest de Heere voor ons. Hij is de eerste in ons leven. Als antwoord hierop vraagt de Heere een keus van ons. Geloven in Jezus als Borg en Zaligmaker. 100% genade, 100% eigen verantwoordelijkheid.

B. Achtergrondinformatie

Het Bijbelboek Ruth is samen met het boek Esther naar een vrouw vernoemd. In de Joodse traditie is het 1 van de 5 feestrollen. Ruth wordt op het Pinksterfeest gelezen.
In onze Bijbel vinden we Ruth na het Bijbelboek Richteren. Het verhaal speelt zich ook af in de tijd van de Richteren. De schrijver is onbekend. Omdat er historie beschreven wordt en de geslachtslijn tot David wordt vermeld, zal de schrijver in of na de dagen van koning David geleefd hebben.

Juist deze geslachtslijn geeft ook aan waarom het Bijbelboek Ruth zo belangrijk is. In de lijn naar de geboorte van de Heere Jezus schakelt God Ruth in. Hier mogen we al iets zien van de ruimte van Gods genade. Naast het verbondsvolk van God is er ook plaats voor heidenen. En dus ook voor ons.
Ruth komt uit Moab, het Over-Jordaanse. Haar volk stamt af van Lot en zijn oudste dochter. Dit volk kende verschillende afgoden (Kamos, Baäl-Peor en Astarte). In Deuteronomium 23 lezen we dat er geen plaats was voor hen in de dienst van de Heere, tot in het 10^{e} geslacht.

Uiteindelijk komt Ruth terecht in Bethlehem-Juda. (Er was ook een Bethlehem in het Noorden in de stam Zebulon.) Bethlehem betekent 'broodhuis'. Het ligt in de velden van Efratha (=vruchtbaarheid). Juist daar vandaan was het gezin van Elimelech vertrokken in verband met een hongersnood. Straf in de tijd van de Richteren omdat het volk steeds de Heere vergat.

De hoofdpersonen in dit boek zijn: Elimelech (= God is Koning), Naomi (= liefelijkheid), Mara (= bitterheid), Machlon (= zwakheid?), Chiljon (= wegkwijning?), Orpa (= schouder??), Ruth (= vriendin?) en Boaz (= kracht. Denk ook aan de ene pilaar bij de tempel, die zo heette).

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Ruth 1:1-19a
- **Geloofsbelijdenis:** HC vr. 5, 27, 28 en 61, NGB art. 22
- **Literatuur:**
  Statenvertaling met kanttekeningen
  drs. P. Cammeraat – Leren en Leven deel 1 – Uitgeverij Kok, Kampen
  John Piper – Onder Gods vleugels: Praktische lessen uit het boek Ruth – Uitgeverij Kok, Kampen
  Dr. J Schelhaas – Paraphrase van het boek Ruth – Uitgeverij Wever van Wijnen, Franeker
  Stock Waterink – Handboek voor de beoefening van Bijbels Onderwijs – Uitgeverij Voorhoeve, Den Haag

C. Suggesties voor de avondinvulling

Alternatieve startopdrachten

- Schrijf op een poster wat er voor het gezin van Elimelech en Naomi allemaal verandert als ze aankomen in Moab. Omgekeerd kan het ook: wat verandert er voor Ruth als ze straks aankomt in Bethlehem?
- Doe een *quiz* met de onderstaande vragen.

www.lcj.nl/verwerkingmin16
www.hhjo.nl/verwerkingmin16

Niveau 1	**Niveau 2**
Bijbel 1. Naar welk land vluchtte het gezin van Elimelech? 2. Met wie was Machlon getrouwd? En wie met Chiljon? 3. Waarom vindt Naomi dat Orpa en Ruth in Moab moeten blijven? **4.** Welke belijdenis doet Ruth?	**Bijbel** 1. In welke stad woonde het gezin van Elimelech? 2. Waarom gaat Noami weer terug naar Bethlehem? 3. Hoe vaak probeert Naomi om Orpa en Ruth terug te sturen? 4. Hoe zet Ruth haar keus kracht bij?
Keuzevragen Keuzevragen: startopdracht, vraag 1, 2, 4 Stellingen: 2 Puzzel	**Keuzevragen** Keuzevragen: startopdracht, vraag 1, 2, 3, opdrachten Stellingen: 1, 3

D. Antwoorden en suggesties

Startopdracht
Laat de jongeren breed denken als het gaat om gemaakte keuzes. Welke kleren trek je aan? Wat doe je op je brood? Hoe vul je het tussenuur in? Doel hiervan is om de jongeren te laten zien dat er bijna ieder moment van de dag gekozen moet worden. Wissel wat keuzes van jongeren met elkaar uit. Laat iedereen dan vervolgens de tweede vraag van de startopdracht doen. Dit kan individueel, maar ook in kleine groepjes. Probeer de jongeren bewust te laten nadenken hoe een keus tot stand komt. Hoewel niet iedere keus belangrijk is, is het wel goed om te weten hoe een bepaalde keus gemaakt wordt. Zijn het vrienden die voor hen kiezen? Kiezen ze echt zelf? Laten ze zich leiden door gewoonten, ouders of door de Bijbel?

Vraag
1. De Bijbel geeft hier geen antwoord op, maar het is goed om even stil te staan bij de vraag wat Ruth heeft aangetrokken in de dienst van God. Mogelijk merkte Ruth aan haar schoonfamilie hoe het was om God te dienen. Misschien voelde ze hun liefde tot God, terwijl ze zelf vooral angst kende. Of ze merkte hoe God voor haar schoonfamilie zorgde… Hoewel Naomi bepaald niet positief over God spreekt (Ruth 1:13, 20).
   Een verschil met de afgoden is dat je hen iets geeft (een offer) om iets terug te krijgen (bijv. een goede oogst), een soort zakelijke overeenkomst. Terwijl God een persoonlijke band wil met mensen. God hoort als we bidden, een afgod niet.

Opdracht (p.5)
Op deze manier komen jongeren er achter welke redenen Elimelech en Naomi hadden om te gaan en welke redenen anderen hadden om te blijven. Probeer in de nabespreking die redenen boven tafel te krijgen. Weggaan betekende: je onttrekken aan de straf van God (hongersnood), kiezen voor een leven zonder naar de tempel te gaan, het risico nemen dat je kinderen een heidense vrouw vinden. Het was dus geen goede keuze van Elimelech.

Vragen
2. Moabieten mogen tot in het 10^{e} geslacht geen deel uitmaken van de gemeente van God. De Israëlieten mogen niet het goede voor hen zoeken. Dit omdat ze Bileam hadden gevraagd om het volk Israël te vervloeken. Ruth hoeft dus niet op een warm welkom te rekenen. Temeer omdat een huwelijk tussen een Israëliet en een Moabiet ook verboden was (Deut. 7:1-4)

3. a. Lees het aangegeven gedeelte nog eens met de groep of laat het in kleine groepjes nog eens lezen. Let op het woordje ‘kleven’ in vers 14. Lees daarbij evt. de kanttekeningen. Let ook op de manier waarop Naomi aandringt. Let tenslotte ook op de opmerkingen van Ruth. Ze heeft het zelfs al over haar sterven en begraven worden. Een keus waar goed over nagedacht is, dus!
   b. Laat de jongeren zaken benoemen. Koppel terug op vraag 4a. Kan het advies van ouders, vrienden, familie bewaren voor een overhaaste beslissing? Loop je geen risico af te zien van een keus als je er te lang over nadenkt? Laat de jongeren er eventueel over discussiëren.

4. Te denken valt aan de belangrijkste keus: het kiezen voor de Heere. Hierbij valt ook te denken aan het doen van belijdenis. Andere belangrijke keuzes zijn het vinden van een levenspartner, een opleiding, een baan, een woonruimte, etc. Laat de jongeren duidelijk benoemen waarom zo'n keus lastig is. Wie schakelen ze daarbij in? Of kiezen ze helemaal zelf?

Opdracht (p.6)
Belangrijk om bij deze vraag voorzichtig, maar ook duidelijk om te gaan met 100% genade en 100% verantwoordelijkheid. Laat het evenwicht goed naar voren komen. Probeer samen met de jongeren de Bijbel te laten spreken en de daarop gegronde belijdenisgeschriften. (Denk aan HC vr. 5 en 61 en NGB art. 22).

Stellingen
www.lcj.nl/verwerkingmin16
www.hhjo.nl/verwerkingmin16

- Probeer de jongeren te verplaatsen in een moeilijke situatie. Daarvoor kan de situatie van Naomi gebruikt worden, maar ook een fictieve situatie. Argumenten vóór de stelling: het zoeken naar betere levensomstandigheden, jezelf in leven houden. Argumenten tegen de stelling: je weet niet waar het op uitloopt, onzekere toekomst, wat zijn de gevolgen die al van tevoren overzien kunnen worden? Neem je je verantwoordelijkheid als je vlucht? Wat vraagt God van je in moeilijke omstandigheden? Om vooral aan jezelf te denken?
- Kiezen voor het zekere en het gewone kan heel goed zijn, maar steeds is goed om je af te vragen waarom je voor bepaalde dingen kiest. Soms vraagt God ons om zekerheden op te geven. Dat leert je om alleen op Hem te vertrouwen.
- God heeft het huwelijk van Machlon en Ruth gebruikt om Ruth op te nemen in de geslachtsregister van de Heere Jezus. Toch was het niet goed wat Machlon en Chiljon deden, het was tegen Gods gebod (zie Deut. 7:1-4). God vraagt van ons Zijn geboden te houden, maar wil in Zijn genade toch met ons verder gaan als we gezondigd hebben. Maar dat betekent niet dat we dan voortaan die zonde wel kunnen doen.

Puzzel
De antwoorden op de vragen zijn steeds bekende personen uit de Bijbel. Het is goed om bij elk van de personen kort stil te staan. Ieder persoon kende weer zijn eigen omstandigheden, maar toch ging het steeds om Gods leiding in hun leven.
Antwoorden: Abram – Jozef – Mozes – Kaleb – Samuël – Job – Daniël – Levi
Oplossing: Door het geloof maken ze een keus.

E. Extra voorbereiding
Zorg voor grote papieren en stiften voor de alternatieve startopdracht.

Schets 2 – Het zal mij een zorg zijn!

A. Doel

1. *Betekenis benoemen.* Gods voorzienigheid blijkt in Zijn Woord. Zijn zorg wordt zichtbaar in Zijn geboden. Zijn zorg wordt zichtbaar in het leven van mensen. God schakelt daarbij mensen in. Het grote gebod om God lief te hebben boven alles sluit ook een gebod in om de naaste lief te hebben als onszelf.
2. *Actualiteit aangeven.* De enorme groei van de PVV geeft aan hoe velen in ons land o.a. over allochtonen denken. Ook (juist?) op reformatorische scholen wordt soms heel negatief over allochtonen gesproken. Terwijl in de Bijbel de zorg voor de vreemdeling heel belangrijk is.
   En hoe zeker zijn alle sociale voorzieningen? Zorg voor elkaar hoeven we, zeker als kerk, niet aan de overheid over te laten.
3. *Christus centraal stellen – de persoonlijke spits.* Gods zorg voor weduwen, wezen en vreemdelingen is een teken van Gods liefde voor het kwetsbare. Gods liefde voor ons, kwetsbare zondaren, blijkt uit de gave van Zijn Zoon.

B. Achtergrondinformatie

In deze Bijbelstudie zien we hoe Ruth op de akkers van Boaz werkt. Het begint in de tijd van de gersteoogst en eindigt met de tarweoogst. Dit duurt van april tot en met augustus. We zien een drukte van belang. Maaiers, die met sikkels de halmen maaien. Mensen die de aren bij elkaar binden tot korenschoven. Armen lopen zoekend over de akker om de gevallen korenaren te verzamelen. Juist voor deze mensen worden ook de hoeken van de velden niet gemaaid.
Als het etenstijd is, komen Boaz en zijn personeel bij elkaar. Ruth mag daar ook bij zijn. Ze eten brood, dat ze in een kom met azijn dompelen. Dat was goed tegen de dorst. Ook wordt er geroosterd koren gegeten.
Ruth werkt een lange dag op de akker. Aan het eind van de dag slaat zij met een stok de gerstekorrels van de aren. Ze houdt een efa gerst over. Dat is ongeveer 20 kilo; zo'n 10 maaltijden voor een man.

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Ruth 1:19b-2; Leviticus 19:9, 23:22 en Deuteronomium 24:19 (over de rechten van vreemdelingen)
- **Geloofsbelijdenis:** HC vr. 26, 27 en28, NGB art. 13
- **Literatuur:**
  Statenvertaling met kanttekeningen
  drs. P. Cammeraat – Leren en Leven deel 1 – Uitgeverij Kok, Kampen
  John Piper – Onder Gods vleugels: Praktische lessen uit het boek Ruth – Uitgeverij Kok,

Kampen
Dr. J Schelhaas – Paraphrase van het boek Ruth – Uitgeverij Wever van Wijnen, Franeker
Stock Waterink – Handboek voor de beoefening van Bijbels Onderwijs
Elisabeth Elliot – Gods leiding in mijn leven – Uitgeverij Groen en Zoon, Leiden

C. Suggesties voor de avondinvulling

Alternatieve startopdrachten Maak groepjes van 2 of 3 en vertel aan elkaar of je wel eens met iemand gepraat hebt, die uit het buitenland komt en in Nederland woont. Hoe leerde je die persoon kennen? Weet je waarom hij/zij naar Nederland is gekomen? Weet je hoe het voor hem/ haar is om hier te wonen?	
Niveau 1	**Niveau 2**
Bijbel 1. Hoe noemt Naomi de HEERE als ze terugkomt in Bethlehem? 2. In welke tijd kwamen Naomi en Ruth terug in Bethlehem? 3. Wist Ruth van te voren wie de eigenaar was van de akker waar ze ging rapen? 4. Wat is een losser (vers 20)?	**Bijbel** 1. Waarom wil Naomi niet meer bij haar naam genoemd worden? 2. Hoe voelt Naomi zich als ze terugkomt in Bethlehem? 3. Wat stelt Ruth voor om te gaan doen in de velden bij Bethlehem? 4. Wat is een 'bloedvriend'?
Keuzevragen 1, 5, 6, Stelling 2, 3, 4, 5 Opdracht voedselbank	**Keuzevragen** 1, 3, 4, 5, 6, Stelling 1, 3, 4, 5 Opdracht Om over te praten

D. Antwoorden en suggesties

Startopdracht
Probeer bij de startopdracht heel algemeen te denken. Stimuleer om ook praktische voorbeelden te bedenken. Het is aan te bevelen om de poster of het whiteboard duidelijk zichtbaar te laten staan en er bovendien aan het eind nog eens op terug te komen en eventueel aan te vullen.

Vragen

1. a. Naomi zegt dat God haar bitterheid heeft aangedaan en haar leeg (alleen) terug heeft laten komen. Ze is verbitterd. Ze geeft God de schuld van wat haar is overkomen, terwijl zij en Elimelech zelf de keuze hebben gemaakt om weg te gaan uit Bethlehem en dus weg van de plaats waar God gediend werd.
   b. Deze vraag sluit direct aan op schets 1. Geef de jongeren eens de tijd om na te denken hoe ze zich zouden voelen, als hen hetzelfde overkomen was als bij Naomi. Het is goed om dat met elkaar te delen en vervolgens het laatste gedeelte van hoofdstuk 1 te lezen. Probeer met elkaar de houding van Naomi te verklaren. Ze noemt de HEERE zelfs de Almachtige!

2. -

3. a. Probeer bij deze vraag evenwichtig neer te zetten dat hulp aan armen en zieken Bijbels is, maar dat er aan de andere kant geen misbruik van gemaakt mag worden.
   b. Bespreek hierbij dat de zorg voor anderen niet (alleen) een taak is van de overheid/wetten, maar zeker ook iets waarvoor de kerk en iedere christen persoonlijk verantwoordelijk is. Probeer concrete voorbeelden te vinden voor jongeren van -16.

4. Zoek met elkaar HC vraag en antwoord 27 op en laat dit door één persoon voorlezen.
   a. Laat de jongeren de belangrijkste elementen van het antwoord in eigen woorden herhalen. Schrijf ze eventueel kort en bondig op een vel papier.
   Gods voorzienigheid =
   de **almachtige kracht van God**, die overal aanwezig is,
   waardoor Hij alles **regeert**.
   Daardoor komen:
   - regen en droogte
   - vruchtbaarheid en onvruchtbaarheid
   - eten en drinken
   - gezondheid en ziekte
   - rijkdom en armoede
   - en alle andere dingen

   niet toevallig over ons, maar **uit Zijn Vaderlijke hand**!
   b. Lees vraag en antwoord 28 en bespreek de drie bedoelingen van Gods voorzienigheid:
      1. In tegenspoed geduldig zijn
      2. In voorspoed dankbaar zijn
      3. Voor de toekomst vol vertrouwen zijn
         … omdat alles in Zijn hand is en niets ons van Zijn liefde scheiden kan.

   Het kan soms lijken dat er dingen (in de wereld of in jouw leven) buiten Gods leiding omgaan. Alsof het allemaal uit de hand loopt. Toch is dat niet zo! De bedoeling van het geloven in Gods voorzienigheid is dat, al zie je het niet, je vást mag weten dat de Heere jouw leven, en alles wat er gebeurt, leidt. Denk maar eens aan Jozef. Wat zal hij gedacht hebben toen hij door zijn broers naar Egypte verkocht werd en later ook nog eens in de gevangenis gegooid? Zou de Heere er

van af weten? Maar tientallen jaren later, belijdt Jozef in het gesprek met zijn broers: Wat jullie op een verkeerde manier bedoelden, heeft God gebruikt om een heel volk in leven te houden.

Het antwoord is afhankelijk van wat jongeren meemaken in hun persoonlijk leven. Geef ruimte om op de vraag te reageren. Als jongeren het moeilijk vinden om hier gelijk een persoonlijk antwoord op te geven, kun je eerst met elkaar de vraag bespreken of één van deze drie punten moeilijker is dan de andere. Sta met de jongeren stil bij het geheim van geduld, dankbaarheid en vertrouwen: het kennen van de liefde van deze trouwe God en Vader!

c. Dit betekent niet dat je een heel makkelijk leven hebt. Maar wel dat God het zo gebruikt dat het in het licht van Zijn Koninkrijk goed is. Lees ook maar eens vers 29 uit Rom. 8. Dan zie je dat het er om gaat dat we het Beeld van Gods Zoon, Jezus Christus, gelijkvormig worden. Dat we op Hem gaan lijken.

d. Persoonlijk

Opdracht: om over te praten (p.11)

Misschien kunnen de jongeren voorbeelden geven van spontane situaties waarin er een gesprek tot stand kwam met een ongelovige. Het is goed om de jongeren er op te wijzen dat ze hun ongelovige medemens niet hoeven te overtuigen, maar dat het hun taak is om te getuigen. Het is ook goed om ronduit te erkennen dat het zien van Gods hand in alle dingen van het leven een geloofszaak is.

Vragen

5. De leiding van God wordt vaak achteraf pas begrepen of gezien. Wellicht zijn er jongeren die hierover kunnen meepraten. Het is aan te bevelen om daar tijdens deze vraag ruimte voor te geven om dat te delen. Er zullen ook jongeren zijn die daar geen ervaring mee hebben. Het is goed om te wijzen op de doop en het geplaatst worden in een christelijk gezin. Dit is al leiding van God. Hij is uit op de zaligheid van mensen, ook van jongeren. God gaat met iedereen Zijn eigen weg. Het is niet nodig dat iedereen heel bijzondere ervaringen kent als het gaat om Gods leiding in je leven. Het gaat erom dat we op Hem vertrouwen, Hem van harte liefhebben, een waar en levend geloof hebben.

6. a. Het is soms makkelijker om eerst over anderen te praten. Dat kan in vraag a. Probeer samen voorbeelden te bedenken. Ook voorbeelden uit deze tijd en voorbeelden van jongeren die iets laten zien van Gods liefde en genade.

b. Bij deze vraag gaat het om wat jongeren zélf kunnen doen. Laat ze mensen (namen) noemen in hun leven aan wie ze dit kunnen laten zien en probeer ook concreet te maken hóe dat zou kunnen. Het hoeft niet altijd met woorden, je gedrag is zeker zo belangrijk. Kijk maar naar Boaz.

Opdracht
Zoek evt. als leiding zelf uit of er een voedselbank/ kledinginzameling o.i.d. is waar je op deze wijze aan mee kunt doen. Gebruik de volgende clubavond om iets mee te nemen óf geef deze opdracht vooraf als 'huiswerk' mee.

Stellingen
www.lcj.nl/verwerkingmin16
www.hhjo.nl/verwerkingmin16

- De gastvrijheid van Boaz komen we vandaag niet meer zo tegen, vanwege het verschil tussen de oosterse cultuur en onze cultuur.
  De situatie is zeker verschillend en de manier waarop je gastvrij bent misschien ook. Hoe merk je in onze cultuur gastvrijheid?
- Het is je eigen schuld als je in Nederland arm wordt.
  Dit wordt vaak beweerd en soms is het ook zo. Als jongelui deze positie innemen, probeer dan ook de andere kant te laten zien. Sommige mensen hebben heel veel meegemaakt in hun leven. Ze zijn dan nog wel verantwoordelijk voor verkeerde keuzes die ze maken. Maar het is voor hen veel moeilijker om dat te doen dan voor iemand die veel sociale steun krijgt, een goede opvoeding heeft gehad e.d.
- Een christen kan best op de PVV stemmen.
  Vergelijk hoe het OT spreekt over vreemdelingen maar met hoe Wilders dat doet… En hebben wij het recht onze welvaart voor onszelf te houden? Wat hebben we, dat we niet hebben gekregen?
- Ik kan niets doen als ik, op weg van huis naar school, een zwerver met een joint tegen een muur zie hangen.
  Laat de jongelui bedenken wat ze wél kunnen doen.
- Zolang ik af en toe maar geld geef aan goede doelen, voldoe ik wel aan Gods gebod om voor de armen te zorgen.
  Het is goed om geld te geven, maar het kan ook erg makkelijk zijn. In ieder geval is het belangrijk ook te bidden voor anderen en zo mogelijk iets concreet te doen. Mag het iets van jezelf kosten?

E. Extra voorbereiding
- Voor de startopdracht een poster met stiften of een whiteboard.
- Eventueel vraag 8 vooraf rondmailen of SMS-en.

Schets 3 – Een voorbeeldig meisje

A. Doel

1. *Betekenis benoemen.* In hoofdstuk 2 van het Bijbelboek Ruth lezen we tussen de regels door veel over het karakter van zowel Ruth als Boaz. Ook zien we wie de Heere voor hen is. We zien hoe de omgeving daarover spreekt. Zoiets valt op.
2. *Actualiteit aangeven.* In onze maatschappij draait heel veel om het uiterlijk. Jongelui kunnen onzeker zijn over zichzelf. Groepsgedrag is aantrekkelijk. Ook zien we dat in kledingkeuze e.d. de invloed van de seksuele revolutie de kerken niet voorbij gaat. Zijn jongens en meisjes zich bewust van het effect van hun uitstraling?
3. *Christus centraal stellen – de persoonlijke spits.* Ruth is een voorbeeld in karakter en geloof. God schiep de mens als beelddrager van Hem Zelf. Dat beeld is door de zonde geschonden, maar kan hersteld worden door het geloof in Jezus. In het leven van de Heere Jezus zien we het volmaakte Beeld terug. Wij worden opgeroepen hoe langer hoe meer Zijn beeld gelijkvormig te worden in de weg van geloof, bekering en heiliging.

B. Achtergrondinformatie

Te midden van het dagelijkse leven, hier het tafereel van het werken op de akker, wordt duidelijk wie we zijn als mensen. Ons karakter komt openbaar en als het goed is ook waar we voor staan.
Wanneer we lezen hoe Ruth en Boaz met elkaar omgaan, vallen ons verschillende dingen op. Respect over en weer. Vriendelijkheid. En al die andere karaktereigenschappen, die in de schets beschreven staan.
Daarnaast zien we ook duidelijk aanwijzingen over de invloed van het godsdienstige leven in de dagelijkse praktijk. We zien dit in vers 4 in de begroetingen tussen Boaz en zijn personeel. Een mooie groet, die aangeeft dat we afhankelijk zijn van Gods zegen en nabijheid.
We zien het ook in vers 12. Boaz wenst Ruth genadeloon toe op haar levenskeuze. Hij gebruikt het beeld over het toevlucht nemen tot de Heere. Het schuilen onder Zijn vleugels. Dit beeld wordt vaker gebruikt in de Bijbel. Met name door de psalmdichters (Psalm 17:8, 36:8, 57:2, 61:5, 63:8 en 91:4). God Zelf gebruikt het beeld in Exodus 19:4 en de Heere Jezus in Matthéüs 23:37 en Lukas 13:34. Het geeft iets weer van de bescherming, de zorg die we als hulpeloze zondaren in het geloof bij de Heere mogen zoeken en vinden.
Het beeld van een ouder-arend die met zijn machtige vlerken beschermend boven zijn jong vliegt op zijn eerste vlucht en onder hem duikt als hij dreigt te vallen, hem opvangt en draagt op zijn vleugels, is veelzeggend voor Wie de Heere voor ons wil zijn. Aan Hem kun je je met een gerust hart toevertrouwen, je leven aan Hem overgeven!

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Ruth 2:4-18
- **Geloofsbelijdenis:** HC vr 21, 59, 60, 61, 86, 87 en 91, NGB art. 14, 15, 22, 23 en 24, DL 3/4, art 3-6
- **Literatuur:**
  Statenvertaling met kanttekeningen
  drs. P. Cammeraat – Leren en Leven deel 1 – Uitgeverij Kok, Kampen
  John Piper – Onder Gods vleugels: Praktische lessen uit het boek Ruth – Uitgeverij Kok, Kampen
  Dr. J. Schelhaas – Paraphrase van het boek Ruth – Uitgeverij Wever van Wijnen, Franeker
  Stock Waterink – Handboek voor de beoefening van Bijbels Onderwijs – Uitgeverij Voorhoeve, Den Haag

C. Suggesties voor de avondinvulling

Alternatieve startopdrachten
Stel je voor dat je in Bethlehem woont en een vreemde vraagt jou om iets over Boaz te vertellen. Je kent hem wel, omdat je in hetzelfde dorp woont. Wat voor iemand is hij? Wat doet hij overdag? Hoe leeft hij? Hoe doet hij tegen andere mensen? Is hij gelovig en hoe merk je dat? Maak in twee- of drietallen een beschrijving van wie Boaz is en wat aan hem opvalt.

➔ Stimuleer de jongeren om in de Bijbel te zoeken naar informatie over Boaz. Je weet bijvoorbeeld dat hij rijk was, knechten had, met anderen in de poort zat. En aan hoe hij naar voren komt in Ruth 2 merk je veel van zijn karakter en geloof.

NB De alternatieve startopdracht kan vraag 4 vervangen.

Niveau 1	**Niveau 2**
Bijbel 1. Hoe begroeten Boaz en de maaiers elkaar? 2. Wat vraagt Boaz aan de knecht die de leiding heeft? 3. Wat zegt Boaz tegen Ruth? 4. Hoe reageert Ruth? 5. Wat spreekt Boaz met zijn knechten af (vers 15-16)?	**Bijbel** 1. Op welke manieren zorgt Boaz voor Ruth? 2. Hoe reageert Ruth op de woorden van Boaz? 3. Wat betekent het wat Boaz zegt in vers 12?
Keuzevragen 1 (a, b en d), 2, 4, 6, 7, 8	**Keuzevragen** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

D. Antwoorden en suggesties

Startopdracht
Laat iedereen in stilte even nadenken en een snelle tekening maken met bijv. zwarte viltstiften. Het gaat niet om mooie tekeningen, maar om de 'inhoud'. Laat de jongelui na een paar minuten hun tekening omhoog steken en bij elkaar gaan staan. Noem vervolgens kort de dingen die je ziet en maak een brug naar de schets: "In de schets gaat het ook over opvallen: Ruth viel op in Bethlehem. Vanavond zien we waardoor zij opviel".

Vragen

1. a. Laat positieve kanten (verzorgd uiterlijk, zorg voor je lichaam) en eventuele negatieve kanten (kan teveel tijd en aandacht kosten, wat voor 'taal' spreek je met je kleding/uiterlijk?) aan de orde komen. Geef geen oordeel, maar laat ze gewoon vertellen wat ze vinden. Bij de vervolgvragen komt naar voren wat de Bijbel er van zegt.
   b. 1 Petrus 3:3-5: Welker versiersel zij, niet hetgeen uiterlijk is, *bestaande* in het <u>vlechten des haars</u>, en <u>omhangen van goud</u>, of van <u>klederen</u> aan te trekken; Maar de **verborgen mens des harten**, in het onverderfelijk *versiersel* van **een zachtmoedige en stille geest**, die kostelijk is voor God. Want alzo versierden zichzelven eertijds ook de heilige vrouwen, die op God hoopten, en waren **haar eigen mannen onderdanig**;
   Spreuken 31:30: De <u>bevalligheid</u> is bedrog, en de <u>schoonheid</u> ijdelheid; *maar* een vrouw, **die de HEERE vreest**, die zal geprezen worden.
   Ga na of de jongeren de woorden begrijpen die ze hebben onderstreept/omcirkeld (hier vet gedrukt). Geef zo nodig uitleg, omdat het lastige Bijbelgedeelten zijn.
   c. Deze teksten zijn niet in de eerste plaats bedoeld om iets over het uiterlijk te zeggen, maar vooral om te benadrukken dat het gaat om de binnenkant, het vrezen van de Heere. Dat betekent niet dat het onbelangrijk is.
   In de geschiedenissen in het OT valt op dat er regelmatig van iemand wordt vermeld dat hij/zij er mooi uitzag (Sara, David, Esther). De Bijbel spreekt niet per se negatief over het uiterlijk, maar deze personen worden daar niet om geroemd. Het gaat om het vrezen van God!
   d. Zachtmoedig is mild, vriendelijk, niet het recht in eigen hand nemen, maar op God vertrouwen, niet op jezelf gericht zijn. Stil is rustig, gelijkmatig. Herkennen jongeren dit in hun leven of bij anderen (christenen)? Willen ze zo zijn? Het sluit niet direct aan bij wat in onze tijd populair is.

Opdracht
Probeer als leidinggevende een eerlijk en open gesprek op gang te brengen. Als ons (en hun) leven alleen draait om het hier en nu, er goed uitzien, populair zijn, etc. dan is er bekering nodig. Laat vanuit de Bijbel zien dat deze wereld met al haar schatten vergaat. Alleen als we een schat in de hemel hebben, is die veilig. Alleen wat uit liefde voor Jezus gedaan is, blijft eeuwig bestaan.

Vragen

2.

- Het valt op dat christenen van mijn leeftijd anders over hun ouders praten dan niet-christenen. Laat maar reacties en voorbeelden komen. Als die er niet zijn, vraag dan of het zo zou móeten zijn, dat christenen hierin opvallen. En hoe dan? Hebben christenen meer respect en gehoorzaamheid voor hun ouders?
- Zorgen voor je ouders, dat is iets voor kinderen die zelf al volwassen zijn.
  In eerste instantie is dat inderdaad wat achter het vijfde gebod zit: dat je je ouders niet laat verkommeren als ze oud zijn. Maar dat wil niet zeggen dat ook jongere kinderen zorg kunnen dragen voor hun ouders in kleine dingen. Het is wel belangrijk dat er evenwicht is: kinderen kunnen ook ongezond veel zorg voor hun ouders dragen. Op de leeftijd van deze jongeren is het nog vooral zo dat de ouders verantwoordelijk zijn voor hun kind en niet andersom.

3. a. Denk aan het besteden van je gaven, bijv. in de gelijkenis van de talenten. Ook in Spreuken wordt ijver geprezen.
   b. God is Zelf degene die een grens stelt aan het werk: Hij rust op de zevende dag en geeft die rust ook aan de mensen (Gen. 2: 3). Naast arbeid is er ook ruimte voor genieten (Pred. 3:13). Hard werken is niet alles: we zijn afhankelijk van Gods zegen (Psalm 127:2). IJver is dus goed, maar er is een grens aan.

4. Boaz spreekt vrijmoedig over God. De groet die Boaz gebruikt richting zijn knechten was een gangbare begroeting in Israël. Dat hoeft nog niet meteen iets over Boaz te zeggen. Maar ook tegen Ruth spreekt Boaz over God (vers 12).
   Daarnaast is hij heel zorgzaam voor haar: hij wil graag dat ze op zijn akkers blijft, hij zorgt dat ze niet lastiggevallen wordt, geeft haar eten en drinken, zorgt dat ze veel kan rapen. Hij houdt zich niet alleen aan de letter van de wet (dat Ruth mag rapen op zijn land), maar hij geeft veel meer.
   Boaz is dus een man die God vreest. Dat is te merken aan hoe hij leeft, aan de liefdevolle manier van omgaan met zijn naasten (zijn werknemers en Ruth)!

5. Het geloof vraagt om te breken met de zonde, om je oude leven op te geven. Dat geeft strijd. Vraag concrete voorbeelden aan de jongeren. Als ze zelf niets weten, weten ze misschien iets uit het leven van iemand anders.
   Het kan ook zijn dat ze komen met de regels van thuis (die met het geloof te maken hebben), waardoor ze bepaalde dingen op moeten geven, bijv. niet mee mogen doen met voetbalwedstrijden op zondag. Probeer dan door te vragen naar wat ze zelf van die regel vinden en of het geloof hen iets mag kosten of dat het meer iets van hun ouders is.

6. In de eerste plaats door gebed. Je mag dan heel persoonlijk je leven in Gods hand leggen en al je noden bij Hem brengen en je volledig toevertrouwen aan Hem. Je kunt ook je toevlucht tot

Hem nemen door heel concreet daar te zijn waar de Heere werkt: in de kerk, op de vereniging e.d.

7. a.

Ruth	**Jezus**	**Jij**
Zorg voor Naomi	Zorg voor Maria aan het kruis: 'Zoon, zie uw moeder'	Eigen voorbeelden
Gehoorzaam aan Naomi	Lukas 2:51	Idem
Nederig	Bijv. de voetwassing	Idem
Hard werken, ijverig	Bijv. Markus 6:31. Je ziet hier ook juist de andere kant, dat Jezus rust zoekt voor Zijn discipelen en Zichzelf	Idem
Haar oude leven verlaten	Dit was bij Jezus niet nodig	Idem
Vertrouwen op de zorg van God	Jezus vertrouwde in alles volledig op Zijn Vader	Idem

b. Door Bijbellezen en gebed leer je wat Zijn wil is. Je leert op Hem te lijken door steeds naar Hem toe te gaan en door Zijn hulp te vragen. Alleen in Zijn kracht kun je leven zoals Hij het wil.

8. Denk aan liederen als 'U bent mijn schuilplaats Heer' en 'k Stel mijn vertrouwen, op de Heer' mijn God'.

E. Extra voorbereiding

- Neem A4-tjes en zwarte viltstiften mee voor de startopdracht.
- Laat jongelui voor vraag 8 muziekinstrumenten meenemen. Laat een paar clubleden dit onderdeel voorbereiden door alvast liederen uit te zoeken.

Schets 4 – Wie vraagt wie?

A. Doel

1. *Betekenis benoemen.* De geschiedenis van Ruth en Boaz staat in het licht van gehoorzaamheid aan het Woord van God. Wij worden geroepen om net zo te leven. Ook op het terrein van een relatie aangaan.
2. *Actualiteit aangeven.* De gevoelens van jongeren in deze leeftijdsgroep gaan over en weer ontluiken. Zorg dat je niet te laat bent met dit Bijbels te begeleiden!
3. *Christus centraal stellen – de persoonlijke spits.* Boaz is als bruidegom en losser een type van Christus. Elke zondaar, die Hem nederig om ontferming vraagt, zal Zijn bescherming ervaren en Zijn eigendom worden.

B. Achtergrondinformatie

In het Bijbelboek Ruth zien we vanuit de wetten van God twee lijnen bij elkaar komen. Er is het recht om verkochte erfgoederen te lossen (Lev. 25:23-55). Bezit dat uit armoede verkocht is, kan door een familielid teruggekocht worden. We kunnen hierbij denken aan een stuk land, een huis, maar ook bijvoorbeeld aan een slaaf. Door lossing wordt het familiebezit in stand gehouden.
Verder is er de instelling van het leviraatshuwelijk (Deut. 25:5-10). Kinderloosheid is een groot verdriet. In Israël komt daar nog iets bij: de gedachte dat een geslacht uitgestorven zal zijn vóór de komst van de Messias is verschrikkelijk. Het leviraatshuwelijk zorgt ervoor dat er geen geslacht uitsterft. Wanneer een man kinderloos sterft, mag de weduwe niet aan een vreemde man gegeven worden. Het is de plicht van de broer van de gestorvene om de weduwe te trouwen. Als zij samen een zoon krijgen, is deze de erfgenaam van de gestorven man.
We lezen in het Nieuwe Testament over het leviraatshuwelijk als de Sadduceeën in Matth. 22:23-33 de Heere Jezus ondervragen over de opstanding van de doden.
Boaz wordt een nabestaande, één van Naomi's lossers genoemd in Ruth 2:20. Er kunnen meerdere lossers zijn, in afnemende graad van verwantschap. In Ruth 3:2 wordt gesproken over bloedvriendschap. Of Boaz een broer van Elimelech was, een neef of een oom, wordt niet duidelijk in het Bijbelboek Ruth.
De dorsvloer was een aangestampte plaats waar met behulp van stokken of een dorsslede graankorrels van de halm werden gescheiden. Met een wan werd daarna het kaf van het koren gescheiden. Overnachten bij de dorsvloer was gebruikelijk om het koren te bewaken.

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Lev. 25:23-55, Deut. 25:5-10.
- **Geloofsbelijdenis:** HC vraag 1, 18, 29, 34, 108 en 109. NGB art. 23 en 25.

- **Literatuur:**
  Statenvertaling met kanttekeningen
  drs. P. Cammeraat – Leren en Leven deel 1 – Uitgeverij Kok, Kampen
  Elisabeth Elliot – Hartstocht en reinheid – Uitgeverij Groen en Zoon, Leiden 1993
  Alie Hoek-Van Kooten – Vonk of vuur, als je verliefd bent… – Uitgeverij Goen, Heerenveen
  John Piper – Onder Gods vleugels: Praktische lessen uit het boek Ruth – Uitgeverij Kok, Kampen
  Dr. J Schelhaas – Paraphrase van het boek Ruth – Uitgeverij Wever van Wijnen, Franeker
  Stock Waterink – Handboek voor de beoefening van Bijbels Onderwijs – Uitgeverij Voorhoeve, Den Haag

C. Suggesties voor de avondinvulling

Alternatieve startopdrachten

- Vraag de jongeren hoe je kunt laten merken dat je een jongen of een meisje leuk vindt. Schrijf de reacties op een groot vel papier of op het whiteboard.
  Met wie ga ik trouwen..? In sommige culturen denk je daar helemaal niet zelf over na, maar doen je ouders dat. Zij 'arrangeren' een huwelijk. Of er is sprake van 'uithuwelijken'. Laat de jongeren reageren op de stelling: 'Mijn ouders hebben niets te zeggen over mijn keuze voor een vriend/vriendin'.

- Houd met de onderstaande vragen een quiz n.a.v. het Bijbelgedeelte.
- Kijk voor uitleg en ideeën voor een quiz en stellingen op:
  www.lcj.nl/verwerkingmin16
  www.hhjo.nl/verwerkingmin16

Niveau 1	**Niveau 2**
Bijbel Ruth 3:1-18 **Vragen** 1. Waar wil Naomi voor zorgen voor Ruth? 2. Komt de voorspelling van Naomi (vers 4b) uit? 3. Wat vraagt Ruth eigenlijk in vers 9? 4. Hoe reageert Boaz als hij Ruth ontdekt? 5. Wil Boaz Ruths losser zijn? (vers 12 en 13) 6. Hoe blijkt dat Boaz goed voor Ruth wil zorgen? (vers 15)	**Bijbel** Ruth 3:1-18 **Vragen** 1. Welke opdracht krijgt Ruth van Naomi en waarom? 2. Wat is de betekenis van de plaats aan de voeten? 3. Wat is de eerste reactie van Boaz als hij Ruth ontdekt? 4. Is het gewoon wat Ruth heeft gedaan?

7. Lees vers 18. Wat betekent ‘zit stil’?	5. Vers 14: waarom mocht het niet bekend worden dat Ruth op de dorsvloer geweest is? 6. Welke tekst uit dit gedeelte kun je de kerntekst noemen? (vers 18)
Keuzevragen Vraag 1a, 2, 4, 5 Stelling 1 Opdracht: interviewen Woordspin	**Keuzevragen** Vraag 1, 3, 4, 5, 6 Stelling 1 en 2 Opdracht: Lisa
Overige verwerking - Actie! - Zingen lied ‘U bent mijn schuilplaats’. Leg het verband met de geschiedenis van Ruth (die schuilde bij Boaz). Vertel de jongeren waarom wij een schuilplaats nodig hebben (zonder schuilplaats ben je in gevaar!) en hoe God dat voor ons wil zijn (een beeld dat o.a. in de psalmen naar voren komt: Ps. 91:1, Ps. 119:114).	**Overige verwerking** - Laat de jongeren een poster of collage maken bij het woord ‘schuilen’ of ‘schuilplaats’. Kijk voor uitleg en ideeën voor een creatieve opdracht op: www.lcj.nl/verwerkingmin16 www.hhjo.nl/verwerkingmin16 - Zingen lied ‘Laat mij zijn een instrument’. Bespreek met de jongeren hoe je een instrument in Gods hand kunt zijn. **Laat mij zijn een instrument,** Laat mij zijn een instrument, Heer, in Uw hand, en gebruik mij waar Gij wilt, dat ik U dienen zal. Geef mij een open hart, dat 't stilste schreien hoort, en laat mij helpen, waar 't leven zo zwaar schijnt te zijn. Laat mij steeds wijzen Heer, naar Uw genadetroon. Hulp, troost en plaats is daar, bereid door Uwe Zoon.

D. Antwoorden en suggesties

Startvraag

De familie kan iets zijn wat 'erbij hoort' (vanzelfsprekendheid), waar je gezellige momenten mee hebt, maar het kan ook een verplichting zijn of moeite geven. Als bijvoorbeeld de familiebanden niet goed zijn en communicatie soms moeilijk is. Maak duidelijk dat het niet alleen gaat om de vraag wat familie voor de jongeren betekent, maar ook om wat jongeren voor hun familieleden betekenen. Benoem dat ze een positieve rol kunnen hebben in de familie, door met elkaar mee te leven en elkaar te helpen. Het kan in het gesprek gaan over het gezinsverband of de familie in bredere kring.

Vragen

1. a. Lees de tekst boven deze vraag en laat de jongeren erop reageren.
   b. De bruid is graag in de buurt van de bruidegom en voelt zich veilig bij hem.
   c. Christus is altijd de Eerste in ons leven (1 Joh. 4:10 en 19). Hij vraagt van ons dat wij antwoord geven op Zijn roepstem. De zaligheid is 100% Gods werk en 100% eigen verantwoordelijkheid.
   Laat in het gesprek over de begrippen 'Christus als bruidegom' en de 'kerk als bruid' het wonder naar voren komen dat Christus geen 'mooie bruid' liefheeft, maar zondaren, vijanden! Alleen door te vertrouwen op het volbrachte werk van de Heere Jezus kunnen mensen die zwart van de zonde zijn een 'witte bruid' genoemd worden!

2. Het is een onvoorzichtige handelwijze van Naomi. Ruth loopt het gevaar van onzedelijk gedrag beschuldigd te worden. Haar manier van handelen is wel te verklaren. Rechtmatig mogen Naomi en Ruth immers een beroep op Boaz doen. Boaz kan zelf geen initiatief nemen, omdat hij niet de naaste losser is. De man in kwestie laat niets van zich horen, omdat hij niet bereid is tot een huwelijk. Naomi mag dus volgens de wet handelend optreden. Haar hoop is helemaal op Boaz gericht. Ze is er niet zeker van of Boaz wel bereid is tot een huwelijk. Dat verklaart haar vreemde handelwijze.

3. God gaat Zijn weg met ieder mensenleven. We mogen onze levensweg voor Hem openleggen, ook als het gaat om onze partnerkeuze. Wie biddend en in afhankelijkheid van de Heere Zijn weg gaat, zal ervaren dat God Zijn plan voltrekt in het leven.

Stellingen

www.lcj.nl/verwerkingmin16
www.hhjo.nl/verwerkingmin16

a. Het is het belangrijkst dat je voor jezelf weet dat je het goede doet. Maar je moet bij alle dingen die je doet ook denken aan de mensen om je heen. Wat mensen denken, kan een eigen leven gaan leiden en de naam van de Heere kan daardoor gelasterd worden. De Bijbel legt

regelmatig de nadruk op de voorbeeldfunctie van een christen (bijv. in 1 Petr. 3:1). Ook roept de Bijbel ons op om ons van alle schijn van het kwaad te onthouden (1 Thess. 5:22).

b. De Bijbel laat ons zien dat liefde op de ander gericht is: de liefde zoekt zichzelf niet (1 Kor. 13:5). Mannen worden opgeroepen hun vrouwen lief te hebben, zoals Christus Die Zijn leven heeft gegeven voor Zijn gemeente (Ef. 5:22). Dat betekent zelfverloochening! Daar is genade van God voor nodig, want door de zonde zijn we van nature egoïstisch en op onszelf gericht. Tegelijk is het goed om te bedenken dat een gezonde vorm van zelfwaardering nodig is om anderen op een goede manier lief te kunnen hebben.

Vraag

4. Boaz twijfelt helemaal niet aan Ruths eerlijke en zuivere bedoelingen. Ruth komt trouw over, mede doordat ze met haar schoonmoeder is meegegaan uit haar eigen land, niet achter andere mannen is aangegaan, maar gehoorzaamt aan de wet van God. Belangrijke deugden die voor Ruth gelden: voorzichtigheid, verstandigheid, gematigdheid, moed.

Opdracht: Lisa

God heeft het huwelijk ingesteld om te voorkomen dat we 'zomaar' of 'met iedereen' geslachtsgemeenschap zouden hebben. Voor het oog van de Heere en voor vele getuigen beloof je elkaar trouw als je in het huwelijk treedt. Dat is een officiële daad, waarop je niet vooruit mag grijpen. Dan beschadig je elkaar en ben je ongehoorzaam aan het gebod van de Heere. Er is niet alleen liefde nodig om een relatie/huwelijk staande te houden, maar vooral ook trouw. Daarom heeft de Heere daarvoor de veilige bedding van het huwelijk gegeven.

Opdracht: interviewen

www.lcj.nl/verwerkingmin16
www.hhjo.nl/verwerkingmin16

Laat jongeren eerst voor zichzelf een antwoord bij deze vraag opschrijven. Vraag hen vervolgens om twee dingen te noemen. Je kunt er ook voor kiezen om de jongeren de vragen aan elkaar te laten stellen. Verdeel de reacties van de jongeren in categorieën, bijv. uiterlijke kenmerken, sociaal-culturele factoren (opleiding, leeftijd, kerkelijke achtergrond) en innerlijke kenmerken (karakter, persoonlijke verhouding met de Heere).

Vraag

5. a. Psalm 138:8: De HEERE zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, HEERE! is in eeuwigheid; en laat niet varen de werken Uwer handen.
   b. Dit kan rust geven en overgave aan Gods leiding in je leven.

Opdracht: Woordspin

www.lcj.nl/verwerkingmin16
www.hhjo.nl/verwerkingmin16

Probeer naast concrete voorbeelden (personen, situaties) in de woordspin ook naar voren te laten komen wat overgave voor mensen betekent (vertrouwen in een ander, afhankelijkheid, de touwtjes uit handen geven). Bespreek met de jongeren dat geloven in de Heere Jezus ook 'overgave' betekent en dat het kan, omdat Hij werkelijk te vertrouwen is!

Vraag

6. a. Enkele voorbeelden: Abraham, Job, de discipelen, de bloedvloeiende vrouw. Bespreek met de jongeren hoe overgave aan God merkbaar is in het leven van deze personen. Wat moesten ze opgeven? Wat kregen ze ervoor terug?
   b. Als deze vraagstelling te persoonlijk is voor de jongeren in je groep, kun je de vraag ook neutraler formuleren om er toch over in gesprek te komen. Bijvoorbeeld: is het moeilijk om je over te geven aan God? Laat de jongeren hun reactie toelichten!
   Overgave aan God is moeilijk (en vanuit onszelf onmogelijk), omdat we zonden, dingen die niet bij God horen, niet los willen laten. We willen graag zelf ons leven invullen. Het wonder is dat God Zelf in ons hart de overgave en bereidwilligheid wil werken door Zijn Heilige Geest! En Hij wil Zijn Geest geven op het gebed (Luk. 11:13). Vertel jongeren wat er gebeurt als je je hart aan Hem verliest, getrokken door Zijn liefde.
   Vraag jongeren naar voorbeelden van mensen die God zelf helemaal niet zochten, maar door Hem gezocht werden. Vanuit de Bijbel (denk bijv. aan Levi, de Samaritaanse vrouw) of vanuit hun eigen omgeving.

Actie!

Laat de jongeren in twee- of drietallen een plan maken om hun familieleden te 'dienen'. Laat ze twee personen van verschillende leeftijden uit hun familie kiezen voor wie ze iets speciaals kunnen doen of laat ze een activiteit bedenken waarmee ze het hele gezin van dienst kunnen zijn. Laat de jongeren hun plan aan de anderen vertellen en noteer hun voornemen(s). Vertel dat je hier de volgende clubavond op terug komt om te horen hoe het gegaan is!

E. Extra voorbereiding

c. Opdracht 'woordspin': zorg voor een groot vel papier en pennen/stiften.
d. Opdracht 'Actie!': zorg voor voldoende pennen en papier.
e. Zingen (extra verwerking): zorg voor voldoende liedbundels of kopieer de tekst van het lied. Laat de jongeren ook instrumenten meenemen!
f. Maken van een collage (extra verwerking): zorg voor benodigde materialen.

Schets 5 – Geschiedenis in het klein en groot!

A. Doel

1. *Betekenis benoemen.* De geschiedenis van Ruth en Boaz gaat over de grenzen van Israël heen. God schrijft hier (heils)geschiedenis en zelfs in het Oude Testament gaat dit al over landsgrenzen heen.
2. *Actualiteit aangeven.* Jongeren kunnen erg zoeken naar het doel en de zin van hun leven. In deze geschiedenis zien we dat het heden nooit los staat van verleden en toekomst. In het Engels zeggen ze *'God is in control'*. Dat geldt ook voor het leven van jongeren nu!
3. *Christus centraal stellen – de persoonlijke spits.* Jezus is de enige ware Losser. Hij gaf Zijn ziel als losprijs voor velen, lezen we in Markus 10:45. Alleen door het geloof in Zijn volbrachte werk kunnen wij opnieuw ontvangen wat we door de zondeval kwijt zijn geraakt: eeuwig volmaakt leven met God.

B. Achtergrondinformatie

De stadspoort is het centrum van het publieke leven. In een flink poortgewelf hangen de zware deuren, die 's nachts gesloten zijn. Overdag is dit een plaats van handel, rechtspraak en andere publieke aangelegenheden. Vandaar dat we Boaz in Ruth 4 in de stadspoort aantreffen voor het regelen van het losserschap en het leviraatshuwelijk. (Voor meer informatie over dit onderwerp: zie voorgaande schetsen.)

Hoe komt het nu dat de eerst aangewezen persoon wel het bezit van Elimelech wil lossen, maar niet het leviraatshuwelijk wil aangaan? Als deze man het stuk land terugkoopt, zullen Naomi en Ruth het land mogen gebruiken, maar niet in eigendom krijgen. Wanneer deze vrouwen niet meer leven, zal het land door de losser in gebruik genomen mogen worden, of door zijn nageslacht. Maar in geval van een huwelijk met Ruth wordt alles anders als er een zoon geboren wordt. Dat jongetje wordt dan namelijk beschouwd als erfgenaam van Ruths overleden eerste man. Het land wordt vervolgens zijn eigendom.

De ceremonie van het uittrekken van een schoen en die aan een ander geven is symbolisch. We lezen hier ook over in Deuteronomium 25:5-10. Deze ceremonie is gebruikelijk bij de verkoop of het ruilen van een stuk land. Degene die zijn schoen weggeeft, zegt daarmee tot degene die de schoen ontvangt dat de nieuwe eigenaar nu het recht heeft om het land te betreden als zijn wettige eigendom.

Het boek Ruth eindigt met een stamboom, beginnend bij Perez. Zijn moeder Thamar verleidde haar schoonvader Juda, omdat haar het leviraatshuwelijk geweigerd werd (Genesis 38). Via de zoon van Ruth en Boaz, Obed (= dienaar), komen we uiteindelijk uit bij koning David. In Mattheüs 1 gaat de stamboom verder tot de geboorte van de Heere Jezus, dé Losser!

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Gen. 38, Deut. 25:5-10, Ruth 4, Matth. 1, Markus 10:35-45.
- **Geloofsbelijdenis:** HC zondag 2, 3 en 4, vraag 12-21, 59-61, 69-74; NGB artikel 13, 21, 22 en 34, DL hoofdstuk 2.
- **Literatuur:**
  Statenvertaling met kanttekeningen
  Ds. J. van Amstel – Over Gods leiding gesproken – Uitgeverij De Banier, Apeldoorn
  drs. P. Cammeraat – Leren en Leven deel 1 – Uitgeverij Kok, Kampen
  John Piper – Onder Gods vleugels: Praktische lessen uit het boek Ruth – Uitgeverij Kok, Kampen
  Dr. J Schelhaas – Paraphrase van het boek Ruth – Uitgeverij Wever van Wijnen, Franeker
  Stock Waterink – Handboek voor de beoefening van Bijbels Onderwijs
  Elisabeth Elliot – Gods leiding in mijn leven – Uitgeverij Groen en Zoon, Leiden

C. Suggesties voor de avondinvulling

Niveau 1	**Niveau 2**
Alternatieve startopdracht - Kies twee vrijwilligers die samen een parcours (met hindernissen in de vorm van tafel/stoel/pion/e.d.) willen lopen. Eén van hen krijgt een blinddoek om, de ander begeleidt hem/haar door instructies te geven over het te lopen parcours. De geblinddoekte jongere mag de ander bij de schouder vasthouden. Vraag na afloop hoe het was om door een ander 'geleid' te worden. - *Voorbereiding:* blinddoek, parcours uitzetten.	**Alternatieve startopdracht** Met elkaar lezen en bespreken 'Als God onbegrijpelijke wegen gaat' (leestekst in schets).
Bijbel Ruth 4:1-10 Vragen: 1. Wie zijn er in de poort van de stad? 2. Waarom zegt Boaz niet meteen dat hij de losser zal zijn? 3. Wat moest de losser doen, behalve het land kopen? Hoe werd de lossing door Boaz bevestigd (wat was het teken ervan)?	**Bijbel** Ruth 4:1-10 Vragen: 1. Wie zijn er in de poort van de stad? 2. Waarom regelt Boaz de lossing in de poort van de stad? 3. Wat moest de losser doen, behalve het land kopen? 4. Waarom wil de andere persoon de losser

	niet zijn? 5. Met welk doel trouwt Boaz met Ruth?
Keuzevragen Vragen/opdrachten: 2, 3, 5, 6 Opdracht: stamboom Stellingen: 1, 3, 4	**Keuzevragen** Vragen/opdrachten: 1, 2, 4, 5, 6 Opdracht: Interview een gemeentelid! Stellingen: 2, 3, 4
Overige verwerking In plaats van 'interview een gemeentelid' kun je ervoor kiezen om een gemeentelid of iemand van buiten de gemeente uit te nodigen op jullie club om de jongeren iets te vertellen over Gods leiding in zijn/haar leven. Let op: het hoeft hierbij niet (alleen) om heel indrukwekkende ervaringen of gebeurtenissen te gaan. Ook in heel alledaagse situaties kan Gods leiding ervaren worden! *Interview gemeentelid* www.lcj.nl/verwerkingmin16 www.hhjo.nl/verwerkingmin16	**Overige verwerking** - Zingen 'God is getrouw, Zijn plannen falen niet' - Gemeentelid of gastspreker uitnodigen (zie toelichting bij overige verwerking, niveau 1).

D. Antwoorden en suggesties

Startopdracht
Geef de jongeren een paar minuten tijd om voor zichzelf een reactie op de startvraag te bedenken (of in te vullen). Inventariseer daarna plenair de antwoorden door te kijken hoeveel personen antwoordcategorie a, b of c hebben gekozen. Leg vervolgens de link naar het Bijbelgedeelte: in Ruth 3:18 zegt Naomi tegen Ruth dat ze rustig mag afwachten hoe de situatie zal uitpakken, in het vertrouwen dat Boaz de zaak tot een goed einde zal brengen. Dat blijkt wel uit het gedeelte dat zojuist in hoofdstuk 4 gelezen is! Ruth moest haar leven overgeven in handen van een ander. Vandaar de vergelijking met het onder narcose gaan voor een operatie: hoe spannend of moeilijk vind je dat?
God vraagt ook van ons om ons leven vertrouwend aan Hem over te geven. Hoe is dat voor jongeren? Praat hier met elkaar kort over door.

Vragen
1. Wij bedenken wat we doen en laten willen, maar de Heere stuurt ons leven zo dat het tot eer van Zijn naam is (zie kanttekeningen op de Statenvertaling). Laat jongeren evt. zelf de

betekenis opzoeken met behulp van de kanttekeningen. Bespreek met jongeren of ze dit herkennen in hun eigen leven: dat God onze plannen soms doorkruist. Maak duidelijk hoe zegenrijk het is als God dat doet, omdat Hij altijd het beste met ons voorheeft!

Kanttekeningen
www.lcj.nl/verwerkingmin16
www.hhjo.nl/verwerkingmin16

2. Wat weet je van Gods leiding in het leven van de volgende personen uit de Bijbel (je kunt het ook opzoeken in het Bijbelgedeelte dat erbij staat):

Het is Gods leiding dat…	
Jozef (Genesis 50:20)	door zijn broers verkocht wordt naar Egypte, zodat door zijn regering het volk Israël in het leven behouden wordt.
Mozes (Exodus 2:2-6)	in het biezen mandje gevonden wordt door de prinses, nog een periode opgevoed kan worden door zijn eigen moeder en in leven blijft aan het hof van Farao, waardoor hij later de leider kan worden van het volk Israël.
Esther (Esther 2:17; 9:24, 25)	de vrouw van Ahasveros wordt en in haar positie een beroep kan doen op de koning als het plan van Haman bekend wordt. Door de zegen van God betekent dit ingrijpen van Esther de redding van het volk Israël!
de Samaritaanse vrouw (Johannes 4:4-7)	Jezus ontmoet bij de bron. De Heere Jezus *moest* door Samaria gaan (Joh. 4:4) om deze vrouw te ontmoeten en in gesprek met haar Zichzelf als de Messias te openbaren en de vrouw tot geloof in Hem te brengen (Joh. 4:29).
de kamerling (Handelingen 8:26-35)	Filippus ontmoet, die hem de boekrol van Jesaja uitlegt en het evangelie van Jezus Christus verkondigt.
Paulus (Filippenzen 1:12-14)	in Rome in de gevangenis terecht is gekomen, waardoor het evangelie zelfs aan het hof van de keizer klinkt en andere christenen met meer vrijmoedigheid van Christus getuigen.

3. Hij deinst terug voor de consequenties: het betekent niet alleen het land van Elimelech kopen, maar ook trouwen met Ruth. Zie ook achtergrondinformatie.

Stellingen

- Voor jongeren zal het leviraatshuwelijk moeilijk voor te stellen zijn en zal er mogelijk begrip zijn voor de houding van de losser. Laat in de bespreking naar voren komen dat het leviraatshuwelijk een instelling is waaruit Gods zorg blijkt voor de – zeker in die tijd kwetsbare – positie van weduwen. Tegelijk vraagt het ook zelfverloochening van de losser: het land dat hij lost, kan terecht komen bij de familie van de overleden man. Dat had Boaz over voor Ruth en daaruit blijkt zijn liefde voor haar.
- Uit de geschiedenis van Ruth blijkt dat het huwelijk in de tijd van de Bijbel een publieke aangelegenheid is (het wordt in de poort, waar veel getuigen zijn, geregeld). Ook bij een huwelijk voor de burgerlijke stand in Nederland zijn officiële getuigen nodig. Dat is dus in lijn met de situatie zoals die hier in de Bijbel beschreven wordt. Bij samenwonen zijn officiële getuigen niet nodig. Naast andere bezwaren tegen samenwonen, is het niet-publieke karakter er ook één.

Opdracht: stamboom

www.lcj.nl/verwerkingmin16
www.hhjo.nl/verwerkingmin16

Laat de jongeren het Bijbelgedeelte erbij pakken en evt. in tweetallen de juiste namen op de juiste plaats in de stamboom invullen. Het gaat om de volgende namen: Perez – Hezron – Ram – Amminadab – Nahesson – Salma – Boaz – Obed – Isaï – David

Vragen

4. Laat de jongeren Matthéüs 1 opzoeken. Je hoeft dit hoofdstuk niet in z'n geheel te lezen. Benoem dat het hier om het geslachtsregister van de Heere Jezus gaat, dat begint bij Abraham en eindigt bij Jezus, de zoon van Jozef en Maria.
   a. In de genoemde verzen worden de volgende vrouwen genoemd: Thamar, Rachab, Ruth, Bathseba ('degene die Uria's vrouw was geweest') en Maria (de moeder van Jezus).
   b. Thamar: zij was getrouwd met een zoon van Juda. Na het overlijden van haar man bleef zij kinderloos achter en wilden de broers van haar overleden echtgenoot niet voor nageslacht zorgen. Zij verleidt haar schoonvader Juda en raakt zwanger (zie ook de tekst in de schets).
   Rachab: zij was een prostituee en een heidense vrouw, maar heeft 'door het geloof' (Hebr. 11) de verspieders verborgen en zich aan het volk Israël verbonden.
   - Ruth: zij was een Moabitische (heidense) vrouw, die door het geloof de keus voor de God en het volk van Israël gemaakt heeft.
   Bathseba: David pleegde overspel met Bathseba en pleegde daarvoor zelfs een moord. Het kindje dat uit deze relatie geboren werd, is gestorven. Later kregen David en Bathseba nog een zoon, Salomo.
   Maria: zij was een arme, jonge vrouw uit Nazareth die de moeder van de Heere Jezus mocht worden.

c. Dit hoofdstuk laat duidelijk zien dat de Heere Jezus Zich er niet voor geschaamd heeft om zich aan een stamboom met zondige mensen te verbinden. Uit de namen van Rachab en Ruth blijkt dat daar ook mensen uit de heidense volken bij horen. Jezus is gekomen om zondaren uit alle volken zalig te maken van hun zonden!

5. Vraag of de jongeren weleens van deze uitdrukking gehoord hebben. Misschien ook m.b.t. andere Bijbelse personen? Zo ja, welke personen?
   a. Als iemand uit de Bijbel een type van de Heere Jezus genoemd wordt, dan wordt bedoeld dat hij op de Heere Jezus lijkt. Vaak gaat het dan om een bepaald aspect van het werk of de persoon van de Heere Jezus.

   b. Boaz wilde losser zijn: hij kocht de bezittingen (het land) van Elimelech en wilde met Ruth trouwen. Hij was dat niet verplicht, want hij was niet het meest nabije familielid. Ook had hij het land niet nodig, want hij was rijk en had veel bezittingen. Tenslotte hoorde Ruth formeel niet bij het volk van Israël en was hij dus niet verplicht met haar te trouwen. Je kunt dus zeggen dat Boaz Ruth uit liefde wilde lossen. In dat opzicht lijkt hij op de Heere Jezus, Die van Zichzelf zegt dat Hij gekomen is om Zijn leven te geven tot een rantsoen (losprijs) voor velen (Markus 10:45). Een bewijs van Zijn onbegrijpelijke zondaarsliefde!
   c. De tekst uit Markus 10 laat zien waarin het lossen door de Heere Jezus dieper gaat dan het lossen door Boaz. Christus gaf Zijn leven (Hij ging de dood in) voor vijanden!

Stellingen:
www.lcj.nl/verwerkingmin16
www.hhjo.nl/verwerkingmin16

- Het bijzondere van het gedoopt zijn als kind is dat God Zijn naam aan ons leven verbindt, voordat wij daar zelf om gevraagd hebben. Het onderstreept dat God ons behoud op het oog heeft! Sta met de jongeren bij dit wonder en voorrecht stil. Wellicht zijn ze het eens met de stelling, omdat dat 'natuurlijk zo is'. Maar welke consequenties heeft het voor hun leven?! Het is ook mogelijk dat ze tegenwerpen dat zij er zelf niet om gevraagd hebben om gedoopt te worden en dat net zo lief niet gewild hadden. Zeker dan is het belangrijk om, naast de verantwoordelijkheid die de doop met zich meebrengt, de betekenis van de doop en Gods liefde die daaruit blijkt aan jongeren te laten zien!
- Als we de Heere kennen, kunnen we toch veel moeilijkheden ervaren in dit leven. In de Bijbel zijn daar verschillende voorbeelden van te vinden. Denk bijv. aan Jozef, Job en Jeremia. Tegelijk zegt de Bijbel ook dat voor wie God liefhebben, alle dingen meewerken 'ten goede' (Rom. 8:28) en niets Gods kinderen kan scheiden van de liefde van God (Rom. 8:35-39). Hoe kijken jongeren tegen 'moeilijke dingen' in dit leven aan? Hoe kun je moeilijke dingen of situaties in dit leven volhouden (Rom. 8:18)?

Interview een gemeentelid!
www.lcj.nl/verwerkingmin16
www.hhjo.nl/verwerkingmin16

Het persoonlijk getuigenis van mensen die de Heere kennen, kan veel indruk maken op jongeren. Ken je mensen in jullie gemeente die iets van Gods werk en leiding in hun leven willen vertellen aan jongeren? Vraag hen voorafgaand aan deze clubavond of ze het goed vinden als jongeren hen bezoeken en hen hier vragen over stellen. Benadruk het doel van deze opdracht: Gods daden doorgeven aan volgende generaties. Daarbij hoeft het overigens niet (alleen) om indrukwekkende of bijzondere gebeurtenissen te gaan. Het is belangrijk dat jongeren ontdekken dat God ook in 'kleine' dingen ons leven leidt en de weg wil wijzen!
Laat jongeren in twee- of drietallen bij gemeenteleden op bezoek gaan. Laat hen van tevoren nadenken over vragen die zij aan het betreffende gemeentelid willen stellen (tijdens de clubavond of tijdens een bezoek aan huis). Laat jongeren, als zij bij gemeenteleden op bezoek gaan (evt. in de week na de clubavond), tijdens de volgende clubavond iets over hun bezoek vertellen. Wat hebben zij gehoord over de leiding van God in het persoonlijk leven van gemeenteleden? Wat vonden zij bijzonder/mooi/leerzaam/etc.?

Als God onbegrijpelijke wegen gaat

Uitgebreidere versie van de leestekst in het ledendeel:
Naar de maatstaven die in de gewone wereld gehanteerd worden, was dit een droevige verspilling van vijf jonge levens geweest. Maar God heeft Zijn plan en bedoeling met alle dingen. Er waren mensen wiens leven werd veranderd door wat op Palm Beach gebeurde. Toen op een zendingspost diep in Brazilië een groep Indianen het nieuws hoorde, vielen de mensen op hun knieën en riepen tot God om vergeving voor hun eigen gebrek aan zorg voor hun mede-Indianen, die van Jezus Christus niet wisten. Uit Rome schreef een Amerikaanse ambtenaar aan één van de weduwen: 'Ik heb uw man gekend. Hij was voor mij het ideaal van wat een christen moet zijn.' Een majoor van de luchtmacht met vele straaljagervlieguren, die in Engeland was gestationeerd, begon dadelijk plannen te maken om toe te treden tot MAF. Een zendeling in Afrika schreef: 'Ons werk zal voortaan anders zijn. We kenden twee van deze mannen. Hun leven heeft een stempel achtergelaten op dat van ons.
Op de kust van Italië maakt een Amerikaanse vlootofficier een schipbreuk mee. Toen hij alleen op een vlot dreef herinnerde hij zich de woorden van Jim Elliot (die hij in een nieuwsbericht had gelezen): 'Als de tijd komt om te sterven, zorg dan dat je niets anders te doen hebt dan te sterven.' Hij bad dat hij gered mocht worden, want hij wist dat hij meer had te doen dan te sterven. Hij was niet klaar. God verhoorde zijn gebed en hij werd gered!
In Des Moines, in Iowa (VS), zat een jongen van achttien jaar een week lang in zijn kamer te bidden en daarna zei hij tegen zijn ouders: 'Ik heb mijn leven geheel aan de Heere toegewijd. Ik wil de plaats van één van die vijf innemen'.

De meest vreugdevolle toevoeging aan dit verhaal vond op het internationale evangelistencongres Amsterdam 2000 plaats. Toen getuigden twee van de Auca-indianen die betrokken waren bij de gebeurtenissen in 1956 dat de dood van de vijf zendelingen uiteindelijk het begin van de bekeringsgeschiedenis van hun stam was!

6.

a. Laat jongeren op het verhaal reageren en praat er samen kort over door.
b. Een voor het oog mislukte poging om indianen met het Evangelie te bereiken, wordt door God op wonderlijke wijze gebruikt om harten van allerlei mensen (voor het eerst of opnieuw) te veranderen, zodat ze hun leven aan Hem toewijden. Uiteindelijk betekent het zelfs de bekering van de Auca-indianen! Dat is leiding van God.
c. Voor Gods kinderen werken *alle dingen* (dus ook alle onbegrijpelijke dingen) mee ten goede. De onbegrijpelijke dood van deze jonge mannen, wordt door God gebruikt om iets goeds tot stand te brengen (zoals blijkt uit de voorbeelden in dit verhaal).

E. Extra voorbereiding

- Contact leggen met gemeenteleden (voor opdracht 'interview een gemeentelid')
- Gemeentelid of gastspreker uitnodigen (zie 'overige verwerking')
- Muziek bij het lied 'God is getrouw, Zijn plannen falen niet' opzoeken